

SUNUM V.O.M SEMİNERİ
ANKARA, 12 HAZİRAN , 2008

ANDREJS BERZINS ve MAC LINDSAY
(Mac Lindsay tarafından sunulmuştur)

Giriş

- Burada bulunabilmek, katılmak ve sayın Berjins in yerine kabul edilmek bir şeref ve ayrıcalıktır.
- V.O.M bizim için uzun zamandır önem teşkil eden bir konudur.
- Ottawa başsavcısı Andrew Berjins, hem İhtilaf Çözüm Merkezinin hem de İşbirlikçi Adalet Projesinin kurulmalarından sorumludur ve Yapıcı Adaletin önde gelen savunucusudur.
- Uzmanlığım Yöneticiler kurulunda bulunmak veya hem İhtilaf Çözüm Merkezi hem de İşbirlikçi Adalet Projesinin danışman kurulu üyeliğidir.
- Her iki görevde de bu programların başlangıç aşamalarında buldum, VOM ve yapıcı adalet girişimlerinin Ottawa da uygulamaya geçirilmesinin zorlukları ve kazanımlarından size söz edebilirim.
- Günlük ceza davalarına giren bir savcı olarak pratik bakış açısı bakımından VOM da deneyim kazanabildim. Dosyaları inceledim, savunma konseyi ve hakimlerle bir davanın DRC ye mi yoksa CJP ye mi gönderilmesinin uygunluğu konusunda görüşüm ve özel bir davanın hangi program tarafından kabul edileceği veya edilmesi gerektiğine ilişkin kararlar verdim.

Yapıcı Adalet nedir?

“Yapıcı Adalet suçtan doğrudan etkilenmiş taraflar için- maktul, suçlu, toplum-suçun yıkıcı etkilerinde onların ihtiyaçlarına yönelmek ve tespit etmekte yarar sağlayarak suçluyu kendi davranışlarından mesul tutarken suç tarafından açılan zararın giderilmesine odaklanan bir adalet anlayışıdır. Düzelmeyi, ıslah ve yeniden kaynaşımı sağlayan çözümler arar ve ileride oluşabilecek zararları önler”.¹

Yapıcı Adalet Kanada da başladı

- İlk maktul-suçlu uzlaşım projesi yaklaşık otuz yıl önce 1974 de Elmira kasabası, Ontario, Kanada da başlatıldı.
- Mennonite kilisesinin temsilcileri, bir hakim ve bir gözetmen, çok sayıda insanın mülkünü tahrip eden iki gencin davasında uzlaşmayı sağlamak için inisiyatif almışlardır. Representatives of the Mennonite Church, a judge and a probation officer took the initiative to bring about a mediation in a case which involved two youths vandalizing the property of a large number of people.

¹ Dr. Robert Cormier, Sr. Director, Corrections Research and Development, PPSC, Canada

- Hakim mahkeme gözetmeninin önerisine göre hareket etmiştir ve iki gencinde her bir mağdurun zararını telefi etmeleri için buluşup görüşülmesi yönünde bir karar vermiştir. The Judge acted on the suggestion of the probation officer and ordered that the two youths meet with and arrange to compensate each of the victims.
- Bu, ilk olarak Kuzey Amerika da ve daha sonra Avrupa, Avusturya, Yeni Zellanda ve Güney Afrika da büyüyen bir maktul-suçlu uzlaşım programının başlangıç noktasıydı.²

Ülkeler neden Yapıcı Adaletle ilgileniyorlar?

- Yapıcı adalette önemli uluslararası ilerlemeler olmuştur çünkü hükümetler geleneksel maktul-suçlu adalet sisteminin bir çok yönden yetersiz kaldığını ve batı dünyasının her yerinde cezai adaleti gözetememiş davalar olduğunu anlamışlardır.
- Şimdi birçok ülke yapıcı adaleti benimsemiştir çünkü sistem, suçun mağdurlarının ve toplum üyelerinin etkinliğini arttırmanın, suçluları doğrudan zarara uğrattıkları insanlardan mesul tutmanın önemi üzerinde durur.³
- Uzlaşma ve anlaşma mağdurların maddi manevi kayıplarını iyileştirir, diyalog, görüşme ve problem çözmeye yönelik olanaklar sağlar... bu toplumun güvenliği, anlaşmazlığın çözümü ve Mediation and reconciliation restores the emotional and material loss to victims and provides opportunities for dialogue, negotiation and problem solving....that can provide a greater sense of community safety, conflict resolution and closure for all involved.⁴
- “Oldukça açık belirtilmiş değerler ve prensiplerle birlikte büyüyen bir uluslararası hareketi, uygulamaya yönelik ilkeleri temsil eder...”⁵

Yapıcı Adalet Örnekleri

- Uzlaşma ve anlaşma programları: tarafların sorun hakkında konuşmaya karar verdikleri ve uzlaştırıcının desteğiyle bütün tarafları memnun edecek ortak bir karar görüşmesi girişiminde bulunduğu gönüllü ve gizli? bir süreçtir. confidential .
- Uzlaştırma programları(iki veya daha fazla taraf, problemin çözüme kavuşmasında taraflara yardımcı olmak için arabulucu olarak görev alan üçüncü bir şahsın katılımını kabul ederler) Conciliation programmes.
- Halk görüşmeleri: birçok insan olaydan doğrudan etkilendiğinde ve/yada uzlaşma sürecinin bir parçası olmak istediklerinde uygulanabilir.

Maktul-suçlu uzlaşımının faydaları

² “Satisfying Justice, The Church Council of Justice and Corrections, July 1996

³ “The Handbook of Victim Offender Mediation”, An Essential Guide to Research and Practice, Mark Umbreit, 2001, San Francisco, page 1

⁴ Ibid, page 1

⁵ Ibid, page 1

Muktuller için

- Suçluyla uzlaşan maktuller, geleneksel ceza mahkemesi sürecine giden benzer suçların maktullerinden cezai adalet sisteminin davalarına cevap vermesi açısından daha memnundurlar.
- Maktullere cezai adalet sürecinde daha fazla söz hakkı tanınır ve rol verilir;
- Neden suç hedefi olarak seçildikleri gibi önemli sorularına cevap bulurlar;
- Maktullerin zararlarının telefisini ve eski hallerine dönme olasılıklarını arttırır;
- Suç yüzünden maktullerin maruz kaldığı sıkıntıyı azaltır. Mağdurların sonraki travmatik stres semptomlarını ve benzer zararları en aza indirger;
- Maktullerin suçludan intikam alma isteklerini azaltır;
- maktullere, suçluların gerçekten pişman olup olmadıklarını anlama olanağı sağlar;
- Maktullerin toplumdan büyük ilgi ve destek almalarını sağlar;

Suçlular için

- Bazı suçlular için tekrar eden suçlamaları azaltır;
- Suçlulara geleneksel süreçten daha fazla memnuniyet sağlar. Daha az zarar görürler ve adil davranıldığını hissederler;
- Suçluları, suçlarının sorumluluğunu daha fazla almaya teşvik eder;
- Suçluların eylemlerinin maktül üzerinde açmış olduğu tahribatı görmelerine olanak sağlar.
- Suçluların mağdurlara yönelik telafi yollarını bulmalarını sağlar;
- Daha az cezalı hükümlerle sonuçlanabilir;
- suçlamaların ortadan kaldırılması ve sabıka kaydının iptal edilmesiyle sonuçlanabilir;

Cezai adalet sistemi için

- birçok davanın geleneksel sürece gitmesini engeller ?As a diversion, it reduces the number of cases going through the conventional process;
- Mahkemelerin daha ciddi davalar üzerine yoğunlaşmalarını sağlar;
- Geleneksel yargı sürecine gittiklerinde olduğundan daha hızlı çözüme kavuşturulur ve bitirilirlir.
- Geleneksel süreçten daha etkilidir;
- Yargı sürecinde toplum üyelerinin, örneğin gönüllü uzlaştırıcılar ve destek veren insanlar olarak katılımını teşvik eder. Toplum üyeleri suçun sebeplerine yönelik daha iyi bir bakış açısı kazanırlar.

Maktul- suçlu uzlaşımının Challenges to the Introduction of Victim-Offender Mediation

- Ulusal yasa geniş kapsamlı bir maktul- tanık sistemine olanak sağlamıyordur;
- Uzlaştırıcı bir sistemin başlatılması için birleştirilmiş uluslararası model yoktur; ülkeler arasında ki prosedürler ve uygulamalar oldukça farklıdır;
- Halkın genelinde olduğu gibi devletler ve cezai adalet sistemi uygulayıcılarında da suçlu- maktul uzlaşımının bilinçinde olma ve anlamada bir eksiklik vardır;
- Yapıcı adalet alanında daha fazla eğitim ve daha iyi organizasyon gereksinimi;
- Yetersiz kaynakların uzlaştırıcı programları finanse etmesi;
- Halkın genelindeki suç endişesinin ağır cezalandırmalara gereksinim duyulmasına yol açması; maktul-suçlu uzlaşımının suçluları sorumlu kılamayacağına dair anlayış;
- Polisleri, davacıları ve hakimleri içeren adalet sisteminin ana birimleri uzlaşımın kullanılmasına direnebilir ve davaları bildirmeyebilirler;
- Cazai adalet uygulayıcılarında suçlara daha ferdileştirilmiş çözümler sağlamaya karşı genel bir direnme vardır. Suç genellikle topluma karşı bir eylem olarak görülür ve bu yüzden adaleti yalnızca devlet sağlayabilir. Gayri resmi ve fazladan adli süreçlere güvensizlik eğilimi vardır. Cezai adli süreç içerisinde yer alan politikaçılar ve uzmanlar alıştıkları kanuni ilkeler bağlamında düşünmeye devam ederler;
- Avukatlar ve hukuk çalışanları geleneksel süreçte kazandıkları gelirleri olumsuz etkileyecek değişikliklere karşı çıkabilirler;
- Yapıcı adalet, toplumlar arasında bazı bağlılıklar olduğu kavrayışına dayanır.

Toplumların zayıflıkları sürecin uygulamasında karşılaşılabilecek güçlüklerin başında gelir;

- İstikrarlı bir şekilde sistemlerin izlenmesi, profesyonel standartların yanısıra (iç ve dış) nesnellik ve kusursuzlukta genel bir eksiklik vardır;
- Bazı suçların uzlaşma katılabilecek uyuşturucu suçları gibi belirlenebilir mağdurları yoktur;
- Bazı maktuller ve suçlular uzlaşma katılmak istemeyebilirler;
- Maktul ve suçlu arasındaki güç dengesi eşit olmayabilir ve aile içi şiddet gibi davalarda uzlaşım uygun olmayabilir;
- Düzgün işleyen uzlaşım süreci ciddi bir hazırlık gerektirebilir ve zaman isteyebilir;
- Bazı suçlular anlaşmalarına uymayı reddedebilir ve önemsemeyebilirler. Zorlama problem oluşturabilir.

Maktul- suçlu uzlaşımını etkileyen stratejiler

1. Maktullere yararları vurgulanmalıdır!!! Eğer maktuller memnunsalr cezai adalet sürecinden dahil olan hiç kimse VOM a karşı çıkamaz.
2. Karşı çıkanlara VOM un bütün davalarda değil sadece herkesin uygunluğuna inandığı davalarda kullanılması gerektiği belirtilmelidir.
3. Geçerli sistemin yerini alacağını değil TAMAMLAYICI olacağını anlamına gelir.
4. Tamamen gönüllülük esasına dayanır. Hiç kimse katılmaya zorlanamaz.
5. bazı davalarda VOM nin EŞİTLİK ve ADALETİ arttırdığı savunulmalıdır. Kabul edilmelidir ki VOM mahkemenin yeterliliğini tümüyle geliştirmeyecek, dava sayısı, geçikmeler, yarım kalan işler gibi şeyleri azatmayacaktır. Karşılanamayacak beklentiler yaratılmamalıdır(savunma görüşmesiyle karşılaştırabilirsiniz)
6. Yavaştan başlanmalı. İyi pilot projeler işe yaradığını göstermeli. Değişik modeller denenmelidir. Tek bir model bütün durumlara uymaz.
7. Bölgesel uygulama ve kontrol önemlidir. Hakimler, avukatlar, polis, halk, NGO dahil olmalıdırlar. Eleştirel yaklaşımdan ziyede destek alınmalı?
8. VOM inisiyatifinin uygulamasını savunan önemli destekçiler seçilmelidir. Örneğin, uygulamaya öncülük edecek ve savunacak meslektaşları tarafından

oldukça saygı duyulan deneyimli savcılarının desteği kazanılmalıdır(uygulama yönündeki girişimler daha az istekli destekçilerin eline bırakılmamalıdır)

9. VOM nin uygulanmasının suçlulara ve ‘suça ılımlı’ olmakla aynı anlama gelmediği vurgulanmalıdır.
10. Eğer isteklilerse süreci yaşamış ve VOM un faydaları hakkındaki tecrübelerinden açıkca bahsetmekten memnun olacak maktullere yönelmelidir.
11. Yararlanmak için dava çeşitlerinden anahatlar, yönelgeler, örnekler edinilmelidir. VOM nin ilk adımında başarısızlığa yol açabilecek en büyük problemlerden biri değinilecek davaların eksikliğidir.
12. Değinilecek davaların artması için başarılı uzlaşma, sorumluluğun aynı kalacağı yada geri çekileceği anlamlarına gelmemelidir. Bazı davalarda, başarılı VOM un düşürülmüş bir hükme sebep olması daha uygundur. a mitigated?
13. Sonuçlar izlenmelidir. İstatistikler tutulmalıdır. VOM programları değerlendirilmelidir.

Yapıcı Adalet in Ottawa ve Ontario daki Örnekleri

Şimdi Ottawa ve Ontario da uygulanmış olduğunu bildiğim yapıcı adalet programlarına kısaca değineceğim:

ihtilaf çözüm merkezi (Dispute Resolution Centre)

- DRC, Andrejs Berzins ve ilk yürütme direktörü olan ve 1999 da DRC faaliyetlerine ara verene kadar görevde kalan Carole Eldridge in çabalarıyla 1989 da ceza davaları kapsamına girmiştir.
- Amaç: suç durumlarında uzlaştırıcı hizmetleri sağlamak, maktulun ve suçlananın/şüphelinin anlaşmaya varması için girişimde bulunmak ve bu anlaşmayı mahkemeye bildirmektir.
- DRC ne değildi: ‘Yanıltma programı değildi yada DRC savunma görüşmelerine katılmadı . yalnızca yapıcı adalet kapsamında yönetildi.
- DRC tarafından sağlanan hizmetler: maktulle irtibat, arabuluculuk, uzlaşım, ihtilaf çözüm görüşmeleri. Eğer bir suç bir çok mağduru kapsıyorsa halk görüşmeleri yapılırdı ve bölgesel çerçevede kullanılan yöntemlere yer verilirdi.
- DRC çok az devlet desteği alıyordu ve özellikle kişilerden ve kuruluşlardan gelen bağışlara dayanıyordu. Bu- yetersiz semaye- kurumun ortadan kakmasına sebep olan şeydi.
- Davalar suçlunun savunması ve hükmün hemen sonrasında ön-ifade(dava polis tarafından açılmadan önce) ve son-ifade olarak adlandırılır.

- Davalar DRC ye polis, savcı, savunma konseyi ve maktullar tarafından intikal ettirilir. Hakimler zaman zaman DRC nin bir davayı üstlenmeyi gözönünde bulundurmasını önermiştir.
- Kabul edilen davaların uygunluğu: bu değişkendi fakat: kimliği saptanabilir bir mağdur ve tek bir olay olmak zorundaydı, hiç bir tarafta ne ağır bağımlı ne de ciddi akli rahatsızları olmamalıydı. DRC, taraflara başarılan anlaşmalara saygı göstermeleri gerektiğini kabullendirmeliydi.
- Kabul edilen davalar: genellikle davalar yapı gereği küçüktü fakat her zaman bu böyle değildi. Örnekler: bir çalışana saldıran üst düzey bir amir; bir taksi sürücüsüne saldıran hokey oyuncusu; genç bir araba sürücüsünün çarptığı iki kadın; saldırılar; mülke zarar vermek, çalmak ve mülkü ihlal etmekte.
- Son ifade programı ? karıştırılmamalıydı. Maktul odaklıydı ve suçluyu kendi eylemlerinden sorumlu tutuyordu. Suçlanan/süphelileri uzlaşım başarılı olsa ve mağdurla anlaşmaya varılsa bile suçlamaların geri çekileceğinin bir garantisi olmadığı konusunda bilgilendiriliyordu. DRC ye katılım tatmamen gönüllük esasına dayanıyordu. Hem (daha önce kanunla bir ilişkisi olmayan) genç suçlular hem de yetişkinler Kabul ediliyorlardı.
- Son suçlama uzlaşımının muhtemel sonuçları: Eğer başarısızlık olursa suçlu mahkemeye tekrar gidecek, duruşma tarihi belirlenecekti yada suçlu savunma yapmayı seçebilecekti. Eğer başarılı olunursa, suçlama ortadan kalkabilecek, geri çekilebilecekti, suçun bir savunması olabilir ya da tarihi belirlenebilirdi.
- Ön-suçlama uzlaşımının muhtemel sonuçları: Eğer başarı sağlanır ya da anlaşmaya varılırsa, konu polis tarafından açılan davalarlar olmaksızın çözüme kavuşturulacaktı. Eğer suçlama bir çözüme ulaşmazsa, polise tekrar gidecek ve bir suç yada gözlemcinin seçtiği diğer olaylar için dava açılacaktı.
- Baş savcının rolü: DRC, Baş Savcının sorumluluğundan bağımsız bir oluşumdu. Yinede çalışma ilişkileri birbirine çok yakındı. Savcı davaları, polis dosyalarını ve ifadeleri hesaba katarak gizlilik ve yargılama öncesi işlemler sırasında incelerdi ve hangi davaların DRC için uygun olduğuna karar verirdi. Savunma Avukatları ve bir hakim tarafından yürütölen yargılama öncesi süreçte davanın DRC için uygun olup olmadığı ihtimali tartışılırdı. Savcılar bazen mağdurlarla DRC programını ilk elden önermek için irtibata geçerlerdi ve DRC nin onu çağıracağını bildirirlerdi.
- Gereklı belgeler: maktulle görüşme kaydı yada notlar; maktul ve suçluyla irtibatların kronolojisini belirten balgeler yada kayıtlar; eğer uzlaşım başarıyla sağlandıysa anlaşma ve uzlaşım sonuçlarını özetleyen rapor. Documentation required:
- İstatistikler: on yılı aşkın bir zaman DRC uygulamıştır, 1200 davaya bakılmış ve davaların %92 nde ortak bir uzlaşı veya başarılı bir anlaşmaya ulaşılmıştır. Yetişkinlerde: %25 i; gençlerde: %33 ü uzlaşıma katılmışlardır. DRC tarafından çözüme kavuşturulan davaların hemen hemen yarısı on günde çözümlenmiştir ve %70i de 30 gün içerisinde çözümlenmiştir.

İşbirlikçi adalet projesi

- CJP 1998 de başlayan bir diğer yapıcı adalet programıdır ve hala Ottawa da hizmet vermektedir.

- Uzlaşım ve ihtilaf çözümünden farklı bir kavramdır; fakat özellikle mağdurlar konusunda benzer yaklaşımları vardır.
- Proje, yapıcı adalet yaklaşımında ciddi boyutta yetişkin ve genç suçlarında yapıcı yaklaşıma başvurulmasının maktul, suçlu ve toplumu içine alan bütün taraflar için daha tatmin edici çıkar yollar sağlayacağını göstermek için başlatılmıştır.
- Program ciddilik derecelerini gözönünde bulundurmaksızın son ifade, hüküm davaları, yetişkin ve genç kabullerine imkan vermek için yıllar içinde gelişmiştir.
- CJP programına kabul edilme koşulları: suçlanan açmış olduğu zararın sorumluluğunu kabul etmiştir ve maktul tanzim sürecine katılmakla ilgilenir.
- CJP adalet süreci açık ilerlediği için mağdurlara yada suçtan zarar görenlere bireysel desteği önerir
- Sosyal yardım uzmanı suçlu/şüphelinin davranışlarının olumsuz etkisini kavramasını sağlarken maktullerin ihtiyaçlarını tespit etmelerinde ve onlara yönelmelerinde yardımcı olur.
- CJP, çözümlenme ve iyileştirme sürecinde beraber çalışılmaya istekli bulunduğu sürece her iki tarafa da fırsatlar sunar.
- Hakimlerden, baş savcılardan, savunma avukatlarından, gözlemci memurlardan ve polislerden bildiriler gelir. Bireyler davaların kabul edilmek için şartlara uyup uymadığı öğrenmek için CJP uzmanlarıyla irtibata geçebilirler.
- Programın cinayetler ve cinsel tacizleri kapsayan çok ciddi suçları çözümlendiği yada CJP nin aile içi şiddet davalarını kabul ettiğini anlamına gelmez.
- Süreç: bir sosyal yardım uzmanı, suçlu/ şüpheli suçun sorumluluğunu almaya istekli ve sebep olduğu tahribatı gidermek için çalışmaya hazır olup olmasa da onlarla görüşür.
- Süreç gönüllülük esasına dayanır ve güvenilirdir. Sorumluluk ve doğru ifade yönünde teşvik edilir.
- Sosyal yardım uzmanı daha sonra mağdurla irtibata geçer. CJP hizmetleri CJP nin amaçları olarak nitelendirilir. Maktul gönüllü katılıma davet edilir eğer kabul ederse CJP sürecine girilir.
- Sosyal yardım uzmanı suçlanan kişiyle düzenli olarak görüşür. CJP suçlunun istekli olduğunu ve davranışlarından sorumlu olmaya devam ettiğinden emin olmak ister.
- Suçlanandan suç teşkil eden davranışlarının esas sebeplerine yönelmesi beklenir.
- Sosyal yardım uzmanı, ihtiyaçlarını düzenli olarak tespit etmek ve bilgi destek sağlamak için maktulle ayrıca buluşur.
- Diğer etkilenen aile ve toplum üyeleriyle irtibata geçilebilir ve destek sunulabilir
- Sosyal yardım uzmanları maktulle suçlu arasındaki bilgi alışverişine olanak sağlarlar. Bu, taraflarla diyaloga, yazılı mektuba, görüşmenin kaydedildiği video aracılığıyla başarı sağlanır.
- Taraflar yüz yüze görüşmeye karar verebilirler. Sorulara verilen cevapların yer aldığı gerekçeler, zararın etkisinin saptanması, suçlunun dürüstlüğünün değerlendirilmesi, bir özrün sunulması ve/veya kabul edilmesi zararın telafisi için yapılabilecek şeylerdir.
- Eğer suçlu ve maktul arasında bir buluşma olursa bu genellikle grup görüşme formatında yapılır. Gruba maktul ve destekçileri, suçlu ve destekçileri, ilgilenen

vatandaşlar ve iki uzman iştirak ederler. Böyle bir grubun amacı maktul ve suçlu arasında bir anlaşmaya varılmasıdır.

- Bütün taraflarla bir çözüm anlaşmasına ulaşıldığı ve kabul edildiği takdirde hüküm tarihi hakkında görüşülmesi için mahkemeye sunulur.
- Yüz yüze bir görüşme sağlanamasa bile sosyal yardım uzmanı yardımıyla maktul ve suçlunun Çözüm Anlaşmasına ulaşmaları muhtemeldir.
- Bir iddianamenin Çözüm Anlaşmasına rağmen geri çekilmesi işlememesi muhtemel değildir çünkü genellikle CJP ciddi cezai suçlarla ilgilenir. Ne var ki bazen başarılı bir çözüm anlaşması mahkemenin verdiği ağır bir karar etkisi olur.
- Geçen yıl suçlu belli durumları kabul ettiği ve anlaşmanın gereklerini yerine getirdiği takdirde CJP genç davalarını mahkeme sürecinden çekmek amacıyla bunlarla ilgilenme yönünde karara varmıştır.
- Ve şimdi program mahkeme sisteminden bu davaları çekmek amacıyla yaşı 24 e kadar olan genç yetişkinleri kapsayan ceza mahkemelerinden ayrılmış davaları Kabul etmektedir. CJP programının bu yönüyle alakalı olan davalar genellikle önemsiz davalarıdır.

İşbirlikçi adalet programı ve genç davaları

- CJP nin bu yönü CJP nin suçlu ve maktulle yürüttüğü yapıcı adaleti içerir
- Genç davalarına addedilen CJP için finansman Ontario Çocuk ve Genç hizmetleri bakanlığı tarafından sağlanmaktadır.
- CJP, genç tarafından işlenmiş herhangi bir suçu sorumluluğuna alabilir ve kabul edilmesi davanın ne kadar önemli yada önemsiz olduğuna bağlı değildir. Ciddi boyutta ağır saldırılar kadar graffiti davaları da başlıca suçlar olarak kabul edilirler.
- Genç davaları ön sorgulama, son sorgulama ve hüküm zamanı gibi cezai sürecin her aşamasında kabul edilebilirler.
- Ön sorgulama: dava, gençlere hizmet veren yerel bir hayır kurumu olan Ottawa Erkekleri ve Kızları kulübü tarafından CJP ye bildirilir. Bu davalar muhakeme edilerek kabul edilirler.
- Erkekler ve Kızlar kulübündeki sosyal yardım uzmanı durumu değerlendirir ve CJP ye iletilip iletilmemesi hakkında karar verir. OBC girişimi yapar.
- Polis ön sorgulamadaki bir davayı daha sonra değerlendirmesini yapan OBC ye gönderir.
- Son sorgulama davaları, gerçeklerin ve gençin değerlendirilmesi için baş savcı tarafından OBC ye havale edilir.
- Eğer OBC sosyal yardım uzmanı davanın ve gencin CJP de görüşülmesi için uygunluğuna karar verirse OBC davayı CJP ye intikal ettirir
- Daha sonra CJP davaları yukarıda anlatılan yetişkin davalarıyla aynı usulde sürdürür maktul ve suçlu CJP programına katılmak yönündeki istekliliklerini ele almak ve CJP bir görüşme ayarlamak için CJP yetkileriyle irtibata geçer. Kaltılım gönüllülük esasına dayanır ve süreç güvenilirdir.
- Başarılı bir sürecin amacı suçlamanın cezai adli süreçten ayrılması ve nihayetinde geri çekilmesidir.

- Normalde CJP nin davayı değerlendirmesi ve süreci tamamlaması yaklaşık üç ay alır. Bu Maktulün gönüllü olarak katılıp katılmayacağına bağlıdır. Maktul ilgilenmediği takdirde dava daha sonra sonlanabilir.
- Günümüzde dava süreci çok yoğundur – yaklaşık onbeş dava . genellikle en fazla on dava tek seferde bir arada yürütülür çünkü genç davalarıyla ilgilenen sadece bir sosyal yardım uzmanı vardır.

Gençlere yönelik Adalet Komiteleri

- Gençlere yönelik adalet projeleri (18 yaşın altındaki) genç suçlular tarafından işlenmiş suçlarla ilgilenen genç toplum dayanaklı yapıcı adalet inisiyatifleridir.
- Bu komiteler bir kaç yıldır Kanada nın bazı bölgelerinde ve yaklaşık on yıldır da Ottawa da varlardır.
- YJC, suçlunun eylemlerini telafi etmesi yönünde uygun bir yol belirlemek için ufak şiddet içermeyen eylemlerden suçlanan suçlularla ve onların aileleriyle ilk görüşen eğitilmiş toplum üyelerinin katıldığı bir görüşmeyi kapsar.
- On yedi yaş ve altı gençler için mahkeme odaklı sisteme bir alternative getirir.
- YJC, YJC de çözüm üreten insanlar olarak görev alan polis, baş savcılar,... gibi cezai adalet sistemin katılımcılarıyla birlikte çalışan halktan gönüllülerden oluşmaktadır.
- YJC topluluğunun üyeleri, halkın temsilcileridir, bir suç kaydının kontrolünden geçerler, ... komitesi tarafından önerilir, avukatlar kurulu tarafından üyelik için onaylanırlar, eğitime katılırlar ve gizlilik yemini etmeleri istenir.
- YJC ler adalet bakanlığı tarafından finanse edilirler.
- Polis, YJC bir iddianame ortaya atmadan önce YJC ye iddianame sunabilir yada baş savcı veya görevlisi bir iddianame yayınladıktan sonra davayı muhakeme etmelerini talep edebilirler.
- YJC, suçun mağduruyla sürece katılmak için istekli olup olmadığını öğrenmek üzere irtibata geçer. Daha sonra genç suçlu suçu görüşmek ve bütün tarafların hemfikir olduğu ‘ ‘ belirlemek için YJC uzmanlarıyla yapılan bir görüşmeye çağırılır.
- YJC tarafından kabul edilmek için, suçlu eylemlerinin sorumluluğunu kabul etmek ve programa katılmak konularında istekli olmalıdır.
- Eğer suçlu YJC ye dahil olmak istemez veya toplantıda(grup) görüşmede mutabakata varılmış anlaşma koşullarını yerine getirmezse, genç mahkemesinde ele alınmak üzere mahkemeye geri gönderilir.
- YJC tarafından kabul edilmeye müsait suçlar: hırsızlık, Examples of offences which are eligible to be accepted by the YJC: theft, fraud, mischief (damage to property) under \$5000, causing a disturbance; but this list is not exhaustive. Recently the list of eligible offences has been expanded to include property offences exceeding \$5000, obstructing a police officer, credit card offences and minor assaults, such as school-yard fights.
- ... davalar: büyük hırsızlık suçları, yaralama suçları, tecavüz gibi ciddi tacizler, alkol bağlantılı trafik suçlarıdır.
- Eğer gençle anlaşmaya varılırsa, belli hizmetlerde çalışması istenir bunlar: toplum hizmetleri,yazılmış bir projeyi tamamlama, mağdurdan özür dileme, mağdurla irtibata

geçmeme, ? community service, a curfew, restitution to the victim, not to contact the victim, complete a written project, apology the victim, voluntary participation in a counselling programme etc.

- YJC ye katılmanın genç ve mağdura faydaları:
 - Eylemlerini açıklama ve özür dileme sansı verilir.
 - Gençler cezalarını belirlemede rol sahibi olurlarsa suçları tekrar etme olasılığı en aza iner.
 - Gençler yargılamadan feragat edebilirler ve sabıka almazlar.
- Ontario daki YJC ler adalet bakanlığı ve diğer departmanlar ve kuruluşlar tarafından desteklenirler. ?The YJC's in Ontario are supported by the Ministry of the Attorney General and other provincial and municipal departments and organizations.